

Ve čtvrtek 14. května 2026,
místnost 2.32 Fakulty humanitních studií
Pátkova 2137/5, Praha 8 - Libeň

Sára Hájková

FHS UK



„My už dobré sousedy máme“: Vícedruhová etnografie záměru výstavby gigafactory v Dolní Lutyni

V březnu 2024 vláda schválila zahájení příprav výstavby gigafactory v Dolní Lutyni. Tento projekt neznámého investora ve výši až 200 miliard je prezentován jako příležitost pro rozvoj a transformaci Moravskoslezského kraje po útlumu těžby uhlí. Zároveň výběr lokality projektu skrze zástavbu orné půdy a blízkost evropsky chráněných území, lidských obydlí a záplavového území s sebou přináší obavy i odpor místních komunit proti výstavbě.

V Dolní Lutyni však obydlí nenachází jen lidé, ale i různé jiné-než-lidské entity (např. řeka Olše, kuňky žlutobřiché, čejky chocholaté), které záměr výstavby také ovlivňují. Příspěvek, vycházející z diplomového etnografického výzkumu, popisuje více-než-lidské perspektivy tohoto konfliktu, ve kterých „příroda“ není jen pasivním objektem, ale spolu-aktérstvem dění. Přestože v boji proti gigafactory dochází k mobilizaci dichotomie kultura- „příroda“, skrze sousedské či spojenecké vztahy je možné trasovat posuny ve vnímání jiných-než-lidských entit i mimo tuto západní dvoukomorovou kosmologii. Toto zjištění otevírá otázku, zda spravedlivá transformace může být vůbec spravedlivá, pokud zůstane výlučně lidská.

Sára Hájková má za sebou bakalářské studium biologie, na magisterském stupni se pak vydala cestou sociální a kulturní ekologie. Byť při tom naráží na mnohé limity, snaží se ve své výzkumné i jiné činnosti tato rozdílné porozumění okolním světům propojovat. Je členkou vědeckého kolektivu Resisterra, působícího na Fakultě humanitních studií, Univerzity Karlovy.

